

УДК 614.896

Молодик Д. І., студент гр. 263-22ск-1 ІІІ

Науковий керівник: Столбченко О.В., к.т.н., доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)

ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ЯКІСТЬ ПРАЦІ

Будь-яка організація, підприємство є відкритою системою, яка знаходиться у постійній взаємодії із тими чи іншими елементами зовнішнього середовища. Дослідженню зовнішнього середовища слід приділяти належну увагу, оскільки воно обумовлює рівень визначеності, в умовах якого приймаються управлінські рішення. [1]

Зовнішні фактори – це, як правило, неконтрольовані сили, що впливають на рішення менеджерів, на їх дії і, врешті-решт, на внутрішню структуру і процеси в організації. [2]

Менеджерам при оцінці впливу зовнішнього середовища на підприємство потрібно враховувати наступні фактори. [1]

Постачальники ресурсів. Ними є різні суб'єкти господарювання, що забезпечують підприємство необхідними йому матеріально-технічними, трудовими та інформаційними ресурсами. Кожне виробниче підприємство має ретельно стежити за динамікою цін на об'єкти постачання, регулярністю постачань ресурсів, необхідних для виконання виробничої програми.

Посередники. Це ті фірми, організації або окремі фізичні особи (підприємці), котрі допомагають виробникам у реалізації їх товарів на відповідних ринках. Плідна співпраця із посередниками може допомогти підприємству завоювати міцні ринкові позиції, ефективно працювати і розвиватись, а невдалий вибір посередників, які лише "накручують" ціну на товар, а не дбають про його ефективний збут, може довести фірму до банкрутства.

Споживачі. Товаровиробники мусять ретельно і постійно вивчати своїх клієнтів для того, щоб відстежувати кон'юнктуру ринку та оперативно реагувати на її зміни. При цьому варто зазначити, що такий моніторинг має здійснюватись на різних клієнтурних ринках: споживчому, виробників, проміжних продавців, державних та різних комерційних структур, світовому (охоплює усі раніше перелічені типи клієнттури ринків).

Конкуренти. Комерційного успіху на внутрішньому та зовнішньому ринках досягає, як правило, той господарюючий суб'єкт, котрий всебічно і систематично вивчає своїх конкурентів, пропонує покупцям конкурентоспроможну продукцію.

Також менеджерам необхідно уважно стежити за макрофакторами зовнішнього та правильно оцінювати пов'язані з ними загрози чи зиски при розробці підприємницької стратегії до яких відносяться: економічні, політичні, соціокультурні, науково-технологічні та інші.

Економічні фактори. Загальний стан економіки, тенденції її розвитку раз у раз змінюють економічне середовище господарювання. Для забезпечення сприятливих умов своєї діяльності підприємства мусять здійснювати постійний моніторинг економічної ситуації і оцінювати її зміни з точки зору вірогідних для себе наслідків.

Політичні фактори. Ця група факторів мусить постійно знаходитись у полі зору керівників підприємств перш за все у нестабільному соціально-економічному і політичному середовищі, яке має місце у період трансформації економічних відносин. Нестабільна політична ситуація спричиняє відтік капіталу від галузей, що потребують значних довгострокових інвестицій, і водночас спрямовує підприємницьку діяльність у бік короткого обігового циклу, який властивий торговельному бізнесу.

Соціокультурні фактори. Ці фактори формуються у рамках конкретного

суспільства і відображають особливості основних поглядів, цінностей та норм поведінки людей, що впливають на прийняття ними управлінських рішень. До них відносять: ставлення людей до самих себе і до інших, ставлення до суспільних інститутів, природи, основних культурних цінностей тощо.

Демографічні фактори. Ці фактори характеризують зміну структури населення за віковими, національними, кваліфікаційними ознаками, рівнем освіти, доходів, споживацькими перевагами тощо. Їх аналіз дає можливість зрозуміти, зокрема, чи достатній освітній та кваліфікаційний рівень населення регіону для забезпечення позитивного сприйняття продукції чи послуг фірми; як діяльність підприємства вплине на рівень зайнятості населення регіону.

Такі фактори слід приймати до уваги, визначаючи клас споживачів, для яких передбачається виготовляти продукцію, для оцінки можливості залучення трудових ресурсів відповідної кваліфікації, для оцінки місткості ринку і обґрунтування інших подібних управлінських рішень.

Науково-технічні фактори. Нерівномірний перебіг науково-технічного прогресу, розбіжність у просторі і часі створення та використання технічних новинок вимагають врахування підприємствами рівня і тенденцій техніко-технологічного розвитку і того, як його досягнення використовуються конкурентами. Тому керівникам підприємств, організацій необхідно аналізувати можливий вплив загальносвітового науково-технічного середовища на створення і впровадження технологічних новацій.

Екологічні фактори. Всебічне обґрунтування підприємницької стратегії також передбачає її відповідність критерію безпеки людини і навколишнього середовища.

Управління виробництвом є не тільки організаційно-економічним процесом, але і системою психологічних стосунків між людьми, які регулюються за допомогою соціально-психологічних методів. Правильне застосування їх у процесі управління запобігає таким негативним явищам, як плинність кадрів, порушення трудової і технологічної дисципліни, нездоровим стосункам між учасниками спільної праці, нераціональному добору кадрів тощо, а отже, сприяє зростанню якості праці і поліпшенню якості продукції.

Методи управління використовуються не ізольовано, а в поєднанні один з одним. Тому управлінська діяльність проявляється як результируюча різноспрямованих методів і засобів їх реалізації. Разом з тим кожна група методів має свої специфічні особливості, власні форми прояву і межі застосування. Як приклад, можна навести наступний взаємозв'язок методів з різних груп: підвищити якість праці підлеглих менеджер може комплексним підходом, використовуючи методи з різних груп методів управління: підвищенням заробітної плати чи призначення винагороди за перевиконання плану, окрім цього провести бесіду з співробітниками, в якій наголосити на важливості збільшення продуктивності праці для подолання проблем чи швидшого досягнення прогнозованого успіху, також все це можна закріпити наказом про додатковий вихід на роботу в суботу (вихідний день).

У комплексі дане поєднання методів максимально ефективно вплине на зростання якості праці. Оскільки працівники будуть відчувати не тільки важливість своїх зусиль та необхідність виконання вказівки керівництва, але й матеріально будуть зацікавлені у зростанні своєї якості праці. Якщо говорити про взаємозв'язок методів управління з однієї групи, то вони обов'язково перебувають у взаємозалежності одні від одних.

Список використаних джерел

1. Оцінка впливу зовнішнього середовища на підприємство. Реферат. DOI: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/13468/>
2. Пірус В.О. (2017) Зовнішні та внутрішні фактори впливу на інноваційний розвиток вищих навчальних закладів в Україні. DOI: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/12_2_2017ua/20.pdf